

รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

Leadership Development Model Based on good Governance of the District Administrative Office Mahasarakham Province

ลิขิต ประจักษ์กัตตา¹ เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร² และยุพาพร ยุภาศ³

Leekit Pajaggadta¹, Saowalak Kosolkittiamporn² and Yupaporn Yupas³

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Public Administration, Faculty Of Political Science And Public Administration,

Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail : Leekit.2562@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาในพื้นที่จังหวัด มหาสารคาม วิธีการดำเนินการดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการวิจัยเอกสาร ระยะเวลาที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 95 แห่ง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบอย่างง่าย ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 380 คน จากการคำนวณของสูตร Taro Yamane เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเส้นตรง (Multiple Linear Regression) โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ ระยะเวลาที่ 3 เป็นการสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม และทำการตรวจสอบยืนยันรูปแบบ โดยวิธีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (426) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (296) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ (172) ปัจจัยด้านการตัดสินใจ (- 0.126) ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.781 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 61.00

2. รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารประกอบด้วย การพัฒนาสื่อสารที่ชัดเจน แสดงกริยาอย่างเหมาะสม กล้าแสดงความคิดเห็น สุภาพ อ่อนโยนรู้จักสังเกตและเรียนรู้บุคคลอื่นและมนุษย์สัมพันธ์ดี 2) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาการปรับตัวเข้ากับสังคม การแต่งกายสุภาพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พัฒนาความรู้ความสามารถเสมอ มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน 3) ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพของงานการติดตามงานอยู่เสมอ การรับผิดชอบ

ต่อการ ความสำเร็จของต่อสังคม ความสำเร็จของตนเอง และการยอมรับความผิดพลาด 4) ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย การพัฒนาการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความกล้าตัดสินใจ การรู้จักวิเคราะห์ทางเลือก การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และการวางแผน ในการตัดสินใจ 5) ผลการยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยัน พบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล ; รูปแบบพัฒนา ; องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This research aims to study the factors that influence the style of leadership based on good governance of the District Administrative Office. To establish and verify a form of leadership by the good governance of the District Administrative Office. Mahasarakham province The study in Maha Sarakham how to perform Phase 1 studies for the leadership of the principles of good governance Tambon Administration Organization. Phase two research papers to study the factors that affect the leadership of the principles of good governance Tambon Administration Organization. Mahasarakham province The sample is representative of the personnel working in the organization in the district. Maha Sarakham number 95 of the sampling stratum (Stratified Random Sampling), then perform random simplified (Simple random sampling), which has a number of 380 people from the calculation of the formula Taro Yamane (Taro Yamane). data were collected using scales. Data were analyzed by a computer program. The statistics used to test the hypothesis that the multiple regression line (Multiple Linear Regression) analysis using a variable into the equation all (Enter Method) The level of statistical significance that. 05 (Level of Significant). and phase 3 will create a leadership development based on good governance of the District administrative Office. Mahasarakham province And validate the model. By the way, check out the experts. (Connoisseurship) 20 analyzes the statistical average.

The research results were found as follows ;

1. the factors that affect the leadership of the principles of good governance Tambon Administration Organization. Maha Sarakham factors include communications (.426) personality factors (0.296) factors responsible (0.172) factor of the decision (-0.126) Such factors. Influencing Leadership principles of good governance Tambon Administration Organization. Mahasarakham province Significant at the .05 level. The correlation coefficient equal to 0.781 multiple independent variables can explain all of the variance of the dependent variable was 61.00 percent.

2. Leadership model developed by the good governance of the District Administrative Office. Skip include developing a communications composed of clear communication. Act appropriately Commented gentle observe and learn about the other person. And Good Personality development consists of adapting to society. The dress Listen to the opinions of others. Always develop your skills There is a strong draft Development initiative And have the skills to perform. Responsibilities include the development of quality jobs. The track is

always The responsible organization Corporate Social Responsibility Self-responsibility And admit mistakes
The decision to include the development decisions. A decision Knowing the analysis of alternatives Taking
into account the public interest And planning decisions

Keywords : Leadership on good Governance ; Development Model ; Sub-District Administrative
Organization

บทนำ

ในปัจจุบัน มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตอบสนองนโยบายต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นและประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ หลักธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหลักปฏิบัติที่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดถือในการบริหารราชการและการบริหารกิจการของท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของราชการและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแท้จริง [1] หลักธรรมาภิบาล ได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการประชาชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เพื่อให้การปฏิรูประบบราชการและการปฏิบัติงานของส่วนราชการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบให้ออก พ.ร.บ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับ เพื่อกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้ [2] 1) เพื่อให้การบริหารราชการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน 2) เพื่อให้เกิดการบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ผล และมีการจัดทำข้อตกลงผลงานของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ 3) เพื่อให้การทำงานคำนึงถึงความคุ้มค่าของแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนิน

การมีการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยการทำวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ 4) เพื่อให้มีการกำหนดระยะเวลาการทำงาน ลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นการกระจายอำนาจตัดสินใจ ทำให้การปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนเสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ในลักษณะของการให้บริการเสร็จสิ้นที่จุดเดียว (One-Stop-Service) 5) เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็นปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน 6) เพื่อให้การปฏิบัติงานต้องมุ่งเน้นที่ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนโดยมีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานได้อย่างถูกต้อง 7) เพื่อให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการตรวจสอบวัดผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องโปร่งใส และเป็นธรรม

องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มี การดำเนินงานและบริหารงานเป็นไปตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ตามที่มีกฎหมายที่กระต้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้จักรับผิดชอบ ต่อประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน [3] จึงอาจจะกล่าวได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจให้กับหน่วยปกครองพื้นฐานของประเทศอย่างแท้จริง อันเป็นการสนองนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นสามารถบริหารพัฒนางานแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นตามขอบข่ายกฎหมายกำหนด [4]

ปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนตำบลของไทยมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องมีผู้บริหารที่มีความสามารถทั้งในด้าน การบริหารและการกำหนดนโยบาย ซึ่งต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำแนวใหม่ที่เป็นนักบริหารที่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับการ

กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการภารกิจหน้าที่ในการบริการประชาชนที่เพิ่มขึ้น พร้อม ๆ กับงบประมาณที่มากขึ้นเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมในภารกิจอำนาจหน้าที่ดังกล่าวส่งผลให้หน้าที่ และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรในระดับผู้นำจะต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีคุณธรรมจริยธรรม และจำเป็นต้องมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานภายในและภายนอก [5] บุคลากรในระดับผู้บริหาร จึงมีความจำเป็นที่ต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานที่ต้องทำหน้าที่ในการรับนโยบายจากผู้บริหารและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นบุคลากรในระดับผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในขั้นตอนของการปฏิบัติงานที่มีทักษะในการแก้ปัญหา และวิเคราะห์ปัญหา และมีภาวะผู้นำ [6]

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลมีปัญหาคើขึ้นมากมาย เนื่องจากมีปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้นจากการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ทั้งนี้้องค์จะสามารถแก้ไขปัญหาคើขึ้นได้นั้น ผู้นำองค์กรจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้นำเป็นผู้ที่จะตัดสินใจทางออกร่วมกันกับผู้บริหารปฏิบัติงานขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้นำ จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีภาวะผู้นำ ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะจากการเลือกตั้งของประชาชน ในการลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นก็จะมีความหลากหลายอาชีพ การศึกษาต่างกัน ทำให้เกิดความความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงทำให้ผู้ที่มาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันจะเห็นได้ว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในอดีตถึงปัจจุบัน

ความสำคัญของผู้นำไม่ได้ลดลงแต่ประการใด แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีบทบาทในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามสัดส่วนของขนาดของพื้นที่จากรัฐบาลและภาวการณ์ที่เก็บได้ที่จะโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [7] การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมของ จังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านมามีการปฏิบัติงานไม่ประสบผลดีเท่าที่ควรโดยวัดได้จากการตรวจประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [8] ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าเมื่อผู้นำท้องถิ่น ในระดับล่าง ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนการพิจารณาถึงคุณลักษณะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นสิ่งที่ควรสนใจ การจะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นตัวแทนของตนให้เข้ามาพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพทุก ๆ ด้าน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงควรมีบทบาทกำหนดลักษณะการได้มาซึ่ง “ผู้นำ”

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนทั้งเป็นข้อมูลที่จะนำไปกำหนดวางแผนพัฒนา เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน องค์กรและบุคคล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อสร้างและยืนยัน รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นสมมติฐาน เพื่อใช้ทดสอบความถูกต้องของทฤษฎีได้ว่า

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตจังหวัดมหาสารคาม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม 123 แห่ง

2. ขั้นตอนของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาค้นหาปัจจัยภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 3 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

3. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 ได้แก่ ตัวแทนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคามจำนวน 123 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 95 แห่ง โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ Taro Yamane. [9] ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดจากแนวคิดต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือ ภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

3.2 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคามและตัวแปรตาม คือ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตด้านเวลา ในการวิจัยเดือน มกราคม พ.ศ. 2559 - กรกฎาคม พ.ศ. 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ในการวิจัย รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

2. วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

3. สร้างตารางสังเคราะห์ พัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

4. ได้ตัวแปรในการศึกษา รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคามผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ได้แก่ ตัวแทนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคามจำนวน 123 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 95 แห่ง โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane [9] ดังนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตาม สูตรของ Taro Yamane คำนวณได้ 94.61 แห่ง เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้านคณิตศาสตร์และสถิติวิจัย จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 95 แห่ง

1.3 การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบอย่างง่าย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยโดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยในการศึกษา โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลใดได้รับเลือกให้เป็นหน่วยตัวอย่างก็จะทำการเก็บข้อมูลตัวแทนทั้งสี่คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงเท่ากับ $95 \times 4 = 380$ คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดจากแนวคิดต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือ การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้นำเป้าหมายธรรมาภิบาล ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาใช้ คือ 1) ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน 2) ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ 3) ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 5) ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน 7) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับใช้ และพัฒนาเครื่องมือมาจาก

ผลการวิจัยในระยะที่ 1 และแบบสอบถามที่สิ้นนักวิชาการได้รับการศึกษาไว้แล้ว และนำเครื่องมือวัดเหล่านั้นมาปรับข้อคำถามบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่ศึกษาในครั้งนี้ภายใต้การควบคุมดูแล และให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะแบ่งออก 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหาข้อคำถาม ตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษามีจำนวนทั้งหมด 34 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหาข้อคำถาม ตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษามีจำนวน ทั้งหมด จำนวน 41 ข้อ ดังนี้

3.1 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงก์ (Item Objective Congruence : IOC)

3.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบเชิงโครงสร้าง และเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 40 แห่งในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย [10]

3.1.2 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ

ใช้เทคนิค (Item - Total Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามได้นั้นเลือกข้อที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach [11] ได้ค่า ที่ 0.97

3.1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ขอบหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และดำเนินจัดส่งแบบสอบถามถึง กลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนในกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มส่งตั้งแต่วันที่ 15 เดือน กรกฎาคม 2559 จำนวน 380 ชุด ตามชื่อและที่อยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยแบบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมแบบสอบถามซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ ภายใน 15 วัน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนน

การวิจัยระยะที่ 3 เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยในระยะที่ 3 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารท้องถิ่น ผู้กำกับ หรือผู้เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 คือ แบบตรวจสอบยืนยัน

“Connoisseurship” รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยนำผลมาจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา ในการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารท้องถิ่น ผู้กำกับ หรือผู้เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ทำการวิพากษ์ พร้อมให้คำแนะนำ รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย การวิจัยขั้นตอนที่ 3 เป็นการสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยการตอบแบบตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” โดยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารท้องถิ่น ผู้กำกับ หรือผู้เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน การเก็บข้อมูลในการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 นี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจารณ์ และข้อเสนอแนะ โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและขอรับข้อเสนอแนะจากบทวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในส่วนของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ตามวิธีการของ Likert มี 5 ระดับ และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม และข้อเสนอแนะ พร้อมทำการบันทึกภาพ บันทึกเสียงทุกเนื้อหาแล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการถอดข้อความ เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัย และปรับปรุงตามการวิจารณ์ และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและขอรับข้อเสนอแนะจากบทวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในส่วนของแบบสอบถามมาตราส่วน

ประมาณค่าผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ตามวิธีการของ Likert มี 5 ระดับ และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 มาสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

3.2 นำมาจัดกลุ่ม (Grouping) สร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นร่างรูปแบบในการพิจารณา

3.3 การยืนยันรูปแบบ โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบยืนยัน โดยการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นได้แก่ รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม นั้นผู้วิจัยดำเนินการในการจัดทำวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการตรวจสอบยืนยัน “Connoisseurship” เกณฑ์ในการพิจารณาพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งแนวทางการพัฒนาให้ ผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 เพื่อนำมาเขียนเป็นรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (426) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (296) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ (172) ปัจจัยด้านการตัดสินใจ (- 0.126) ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด

มหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.781 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 61.00 2) รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ 2.1) การพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารประกอบด้วย การพัฒนาสื่อสารที่ชัดเจน แสดงกริยาอย่างเหมาะสม กล้าแสดงความคิดเห็น สุภาพอ่อนโยน รู้จักสังเกตและเรียนรู้บุคคลอื่นและมนุษย์สัมพันธ์ดี 2.2) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาการปรับตัวเข้ากับสังคมการแต่งกายสุภาพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พัฒนาความรู้ความสามารถเสมอ มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีทักษะในการปฏิบัติงาน 2.3) ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพของงานการติดตามงานอยู่เสมอ

การรับผิดชอบต่อการ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการยอมรับความผิดพลาด 2.4) ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย การพัฒนาการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความกล้าตัดสินใจ การรู้จักวิเคราะห์ทางเลือก การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และการวางแผนในการตัดสินใจ 3) ผลการยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยัน พบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้จริง

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านกาติดต่อสื่อสาร (426) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (296) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ (172) ปัจจัยด้านการตัดสินใจ (- 0.126) ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.781 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 61.00 2) รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ 2.1) การพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารประกอบด้วย การพัฒนาสื่อสารที่ชัดเจน แสดง

กิริยาอย่างเหมาะสม กล้าแสดงความคิดเห็น สุภาพอ่อนโยน รู้จักสังเกตและเรียนรู้บุคคลอื่นและมนุษย์สัมพันธ์ 2.2) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาการปรับตัวเข้ากับสังคม การแต่งกายสุภาพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พัฒนาความรู้ความสามารถเสมอ มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน 2.3) ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพของงานการติดตามงานอยู่เสมอ การรับผิดชอบต่อการกระทำ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการยอมรับความผิดพลาด 2.4) ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย การพัฒนาการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความกล้าตัดสินใจ การรู้จักวิเคราะห์ทางเลือก การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และการวางแผนในการตัดสินใจ 3) ผลการยืนยันรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันพบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้จริง ผู้วิจัยได้นำทั้ง 4 ปัจจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม กล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารมีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้เพราะ การติดต่อสื่อสารเพื่อฝึกตนเองให้มีทักษะในการพูดได้ สอดคล้องกับแนวคิด Soawalak Kosolkittiamporn [12] ที่ได้ได้อธิบายการสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร และเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งในสภาพแวดล้อมหนึ่ง ๆ จนเกิดการเรียนรู้ ความหมายในสิ่งที่ถ่ายทอดร่วมกันและตอบสนองต่อกันได้ตรงตามเจตนาของทั้งสองฝ่าย ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารขององค์การ สอดคล้องกับแนวคิด Siriporn Phongsrirot [13] ให้ทัศนะไว้ว่า รูปแบบและลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารมีลักษณะ ดังนี้ 1) ด้วยวาจา เช่น การสั่งการ การรายงาน การประชุมปรึกษางาน 2) ด้วยการเขียน เช่น การออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประกาศ จดหมายเวียน จดหมายหรือบันทึกติดต่อ การเขียนมีความจำเป็นในวงราชการและในทางธุรกิจ เพราะจะต้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน 3) ด้วยการสังเกตและเรียนรู้ท่าทีของแต่ละคน จะทำให้ทราบบรรยากาศของหน่วยงาน นิสัย

ใจคอ และทัศนคติของคนในหน่วยงาน 4) ด้วยตัวเลข เช่น การลงทะเบียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ตัวเลข รหัสประจำตัว การใช้เลขรหัสแทนหน่วยงานต่าง ๆ 5) ด้วยรูปภาพและแผนภูมิ บางครั้งช่วยให้การสื่อสารเข้าใจเร็วขึ้น เช่น สถิติต่าง ๆ 6) ด้วยรหัส การส่งสัญญาณต่าง ๆ ทางทหาร และเครื่องโทรสาร สัญญาณนกหวีดและสัญญาณไฟ นอกจากนี้ยังมีการจำแนกประเภทของการติดต่อสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท คือ การติดต่อสื่อสารทางเดียวเป็นการส่งข่าวสารจากผู้ส่งไปถึงผู้รับไม่มีโอกาสที่จะตอบสนองไปยังผู้ส่ง และการติดต่อสื่อสารสองทางเป็นการติดต่อสื่อสารสองทางเป็นการโต้ตอบระหว่างผู้รับกับผู้ส่งสอดคล้องกับแนวคิด Noppongs Bunyajitradulya [14] ได้กล่าวถึงหลัก 7 ประการของการติดต่อสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) มีความเชื่อถือได้ของผู้ให้ข่าว และแหล่งข่าว 2) มีความเหมาะสมในการใช้ ท่าทางภาษาคำพูด ให้กลมกลืนกับสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ 3) เนื้อหาสาระจะต้องให้ประโยชน์และน่าสนใจกับผู้รับสาร 4) ความสม่ำเสมอและความต่อเนื่อง การสื่อสารจะได้ผลดีก็ด้วยการรู้จักทำให้สม่ำเสมอ ไม่ขาดๆ หายๆ และมีการส่งสารอย่างต่อเนื่อง 5) ช่องทางของข่าวสาร ทางผ่านที่ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ 6) ความสามารถของผู้รับสารต้องรู้ถึงความสามารถ เช่น ความรู้ นิสัย สถานที่ และโอกาสก็จะช่วยให้ผู้รับเข้าใจได้ง่าย และ 7) ความแจ่มชัด ข่าวสาร ที่ส่งต้องเป็นภาษาที่ไม่กำกวม การพูด การเขียน การพิมพ์ต้องชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัย Weera Phoorahong [15] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิสัยทัศน์ โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหาร ลำดับที่ 2 ด้านวิสัยทัศน์ ลำดับที่ 3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ลำดับที่ 4 ด้านการตัดสินใจ ลำดับที่ 5 ด้านคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับงานวิจัย Phutcharin Thidkul [16] ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชน

มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบและการตัดสินใจ

1.2 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม กล่าวได้ว่า บุคลิกภาพ เป็นลักษณะของบุคคลที่สามารถพัฒนาขึ้นได้ในตัวผู้นำเพื่อให้เกิดภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล โดยการสร้างคุณลักษณะของผู้นำนั้นในด้านการสร้างบุคลิตนั้นจะต้องมีการพัฒนาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ การแสดงออกทั้ง ทางกาย ทางใจและสติปัญญา ให้บุคคลอื่นรับรู้ได้ อันได้แก่ ว่องไวและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ แต่งกายสุภาพ ฉลาดมีความรู้ความสามารถ มีสุขภาพดี ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รวมถึงมีทักษะในการปฏิบัติงาน ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นผู้นำที่มีบุคลิกภาพที่ดี นำ เชื่อถือย่อมได้รับการยอมรับจากประชาชน ในการบริหารงานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างดี ซึ่งผู้นำ จะต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประกอบการสร้างบุคลิกที่สนับสนุนการบริหารงานในทุกมิติด้วย สอดคล้องกับแนวคิด Kittima Preedeeedilok. [17] ได้อธิบาย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งเกี่ยวกับภาพลักษณ์ สมรรถภาพทางร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์นิสัยประจำตัวที่น่าเลื่อมใส น่าเคารพศรัทธาและดูดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ Daft. [18] กล่าวว่า คนส่วนใหญ่มักใช้คำว่า บุคลิกภาพ แทนคำว่า คุณลักษณะ จากการศึกษาลักษณะของผู้นำจำนวนมากของนักวิชาการ พบว่าคุณลักษณะของผู้นำเหล่านั้นสามารถจัดออกเป็นบุคลิกภาพ 5 กลุ่มที่โดดเด่นที่เรียกว่า มิติ 5 ประการทางบุคลิกภาพที่โดดเด่น ซึ่งมิติ 5 ประการทางบุคลิกภาพที่โดดเด่นของผู้นำนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ความสามารถในการเข้าสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น รวมถึงความปรารถนาในการควบคุม ใช้อิทธิพลเหนือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และน่าเชื่อถือ 2) ความสามารถในการเข้ากับผู้อื่นได้ โดยบุคคลแบบนี้จะมีลักษณะเป็นคนอารมณ์ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้อภัยบุคคลอื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และน่า

เชื่อถือ 3) การทำงานด้วยความรับผิดชอบด้วยความรู้สึกลึกซึ้งด้านดี คือ ความรับผิดชอบ เชื่อถือได้ คงเส้นคงวา และมุ่งมั่นความสำเร็จในงานที่ทำ 4) ความมั่นคงในอารมณ์ เป็นคุณลักษณะที่บุคคลมีการปรับตัวได้ดีกับสถานการณ์ต่างๆ มีความนิ่งและมั่นคง ไม่หวั่นไหวกับวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้น 5) ใจกว้าง พร้อมรับประสบการณ์เป็นลักษณะของบุคคลที่มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับความคิดใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl [19] ได้กล่าวถึงลักษณะ หรือ "Trait" ว่าเป็นคุณลักษณะของบุคคลในด้านบุคลิกภาพ ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ ผู้นำแบบคุณลักษณะจะต้องมีอารมณ์มั่นคง และแสดงออกมาอย่างเฉพาะเจาะจง มีความมั่นใจในตนเอง มีความสามารถในการรักษาและควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ไม่หวั่นไหว มีพลังสูง ไม่เกรงขาม อดทนต่อแรงกดดันในด้านต่าง สอดคล้องกับแนวคิด Somsak Promdue. [20] ได้อธิบายการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการพัฒนาตนเองเฉพาะบุคคล หรือทุนทางทรัพยากรมนุษย์ โดยถือเป็นทุนหลักในการที่จะเปลี่ยนแปลง กำหนดทิศทางการพัฒนา นำพาองค์กร ไปตามเป้าหมายสูงสุดได้ และดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ที่ได้รับในการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ซึ่งพิจารณา ทุนเฉพาะบุคคล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความรู้ความสามารถเฉพาะตัว ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความมีเครือข่าย และความเป็นผู้นำอาทิเช่น คุณสมบัติเฉพาะของบุคคล ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าหาญคุณธรรมต่างๆ บารมี สติปัญญา การตัดสินใจที่ดี ความสามารถเฉพาะตัวในการทำงาน ความกล้าหาญคุณธรรมต่าง ๆ บารมีทุนความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ โดยในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการสร้างสรรค์ หรือใช้วิธีการในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในการให้มี หรือมีแล้ว พัฒนาทุนเฉพาะบุคคลให้มีในองค์กรให้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัย Thawatchai Phong-uan [21] ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้าน

บุคลิกภาพและด้านคุณธรรมและจริยธรรมและสอดคล้องกับงานวิจัย Phutcharin Thidkul [22] ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบและการตัดสินใจ

1.3 ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ความรับผิดชอบ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลโดยเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลที่สามารถสร้าง และพัฒนาในการสร้างจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และตนเอง โดยในตัวผู้นำเองนั้นความมีความรับผิดชอบเป็นหลักประการสำคัญในการทำงาน หรือการบริหารงานเสมอ ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลก็เช่นกัน ด้วยบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ต้องบริการประชาชน ในหลายๆ ด้าน การดำเนินงานในแต่ละอย่างผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิด Siriporn Phongstirrot [13] ได้สรุปความรับผิดชอบของผู้นำไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อองค์การในฐานะผู้นำกลุ่ม ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย วางแผน กำหนดนโยบาย ติดตามงานอยู่เสมอ หากพบข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขช่วยเหลือเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงานให้ได้รับผลสูงสุด ความรับผิดชอบต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ความรับผิดชอบต่อหน่วยงานอื่น ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ สอนตนเองให้เป็นผู้เป็นที่ดีและเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล นับเป็น การตระหนักในอำนาจหน้าที่ของผู้นำที่ดีในการทำหน้าที่แห่งตนตามที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด มีการปฏิบัติงานโดยการแก้ไขและช่วยเหลือเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงานให้ได้รับผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด และทั้งนี้ทั้งนั้นตัวผู้นำเองจะต้องมีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ มีความรับผิดชอบในการทำงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชา รับผิดชอบ

ต่อตนเอง ต่อหน่วยงานอื่น เป็นบุคคลที่เปิดใจกว้างและยอมรับความผิดพลาดของตนเอง ดังนั้น ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ จึงมีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ จากที่กล่าวมายังมีปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ได้จากการวิจัยในประเด็น ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม คือ 1) พัฒนาคุณภาพของงาน เป็นการพัฒนาการทำงานโดยสร้างความรับผิดชอบในการทำงานแก้ไขและช่วยเหลือเสริมสร้างปริมาณงานที่มีให้มีคุณภาพให้ได้รับผลสูงสุดในการทำงานเกิดความรับผิดชอบในงานของผู้นำ 2) การติดตามงานอยู่เสมอ เป็นการพัฒนารูปแบบการทำงานที่มีการสร้างกลไกการทำงานที่อยู่พื้นฐานของการติดตามงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งเป็นการประเมินความรับผิดชอบของผู้นำในการทำงานให้เกิดความสำเร็จได้ 3) การรับผิดชอบต่อองค์การ เป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำในฐานะผู้นำขององค์กรที่จะต้องความรับผิดชอบและรับชอบในทุกกรณีที่เกิดขึ้น ที่ได้มีการวางแผนการบริหารงาน การวางแผนนโยบายในการทำงานต่าง ซึ่งอาจมีข้อผิดพลาดในบางครั้งได้ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นรูปแบบการพัฒนาของลักษณะผู้นำที่จะต้องไม่เอาใจเอาเปรียบสังคมโดยถือเป็นการรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องมีแก่สังคมเพื่อสร้างความรับผิดชอบ 5) ความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นการพัฒนารูปแบบคุณลักษณะผู้นำที่จะต้องมีการรับผิดชอบต่อส่วนที่ตนเอง ในการทำงานที่ต้องมีการบริหารจัดการเวลาในการทำงานเตรียมความพร้อมในการทำงานของผู้นำในด้านต่างๆ 6) การยอมรับความผิดพลาด เป็นการพัฒนารูปแบบคุณลักษณะผู้นำที่จะต้องมีการเข้าใจในการทำงานที่จะต้องมีการดำเนินการที่ผิดความคาดหวังบ้างในบางครั้งที่ไม่อาจเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์จึงต้องทำให้ต้องมีการพัฒนาในการเข้าใจข้อผิดพลาดและมีการเปิดใจกว้างยอมรับมัน ปัจจัยด้านการตัดสินใจ มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจ นั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยจะพบได้ว่าการตัดสินใจนั้นเป็นภาวะผู้นำหลักสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งโดยปกติในการดำเนินงานการบริหารงานสิ่งที่ผู้นำต้องได้ทำในลำดับแรกๆ ของการทำงานนั้น คือการตัดสินใจที่ต้องอาศัย ความ

รู้ประสบการณ์ และองค์ประกอบรอบข้างต่างๆ มาวิเคราะห์ให้เป็นถึงสาเหตุและผลก่อนการตัดสินใจ ในแต่ละครั้งเพื่อเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Weerawat Punnitamai [23] ได้กล่าวถึงคุณสมบัติพึงประสงค์ของการเป็นผู้นำที่ดี คือ ต้องมีความกล้าตัดสินใจ คือ ต้องการตัดสินใจที่เหมาะสมทันกาล และต้องตัดสินใจภายใต้ข้อมูล และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจใด ๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Somphis Wichayachien [24] อธิบายว่า การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้นำรู้จักวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เมื่อเลือกทางแก้ไขปัญหาได้แล้ว ควรวางแผนรองรับในกรณีที่เกิดปัญหาไม่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายเพิ่มอีก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kawee Wongphud [25] กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกหลาย ๆ ทาง ผู้นำต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะเกิดประโยชน์สูงสุดโดยจากการวิจัยยังพบแนวคิดที่สำคัญ ผู้นำจะต้องมีแนวทางในการตัดสินใจในการทำงานในการพิจารณาทางเลือกในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้นำให้ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Kittima Preedeedilok [17] ได้กล่าวถึง การตัดสินใจของผู้นำว่าเป็นหน้าที่สำคัญของผู้นำหรือผู้บริหารผู้นำจะต้องค้นหาความจริงทุกแง่มุมประเมินดูความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้อย่างละเอียด แล้วจึงตัดสินใจว่าทำ หรือไม่ทำ ถ้าตัดสินใจว่าทำต้องตอบว่าได้อะไร ทำทำไม ทำเพื่ออะไร ทำเรื่องใดก่อนหลัง แต่ละเรื่องที่ทำนั้นจะอย่างไร มีกี่วิธี แต่ละวิธีจะทำเมื่อใด เมื่อมีการตัดสินใจภายหลังจากวิเคราะห์ และประเมินข้อมูลต่าง ถึงความเป็นไปได้ จึงมีการวางแผนงานโดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่แน่นอน ซึ่งลักษณะผู้ตัดสินใจตามทฤษฎีของ Erest dale ว่ามี 4 แบบ คือ แบบดีเลิศ แบบยอมรับ แบบกล้าหาญ และแบบสะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukhumarn Prayuknitwat [27] การศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในทัศนะของพนักงานฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์นครหลวง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ผลจากการศึกษา พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารพนักงานอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการตัดสินใจ รูปแบบการมีส่วนร่วม

และการจัดการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในทัศนะของพนักงานจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า พนักงานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการผู้นำต้องกล้าคิด กล้าทำในการนำพองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลได้ดี ดังนั้นจึงจะต้องมีการให้ความสำคัญโดยการพัฒนาการสื่อสาร

1.2 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลได้ดี ต้องมีการพัฒนาให้มีความสำคัญในด้านบุคลิกภาพคือ การปรับตัวของผู้นำ การแต่งกายสุภาพ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การพัฒนาความรู้ความสามารถเสมอ พัฒนาให้มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน

1.3 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาด้านความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลได้ดี โดยต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมความรับผิดชอบ โดยการพัฒนาคุณภาพของงาน การติดตามงานอยู่เสมอ การรับผิดชอบต่อการกระทำ การความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และต้องยอมรับความผิดพลาดในตนเอง

1.4 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาด้านการตัดสินใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลได้ดี โดยต้องสร้างรูปแบบการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาการตัดสินใจที่รอบคอบ มีความกล้าตัดสินใจ การรู้จักวิเคราะห์ทางเลือก คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และมีการวางแผนในการตัดสินใจที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา รูปแบบการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้นำตาม

หลักสูตรรามาภิบาล

2.3 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อ
การเสริมสร้างภาวะผู้นำตามหลักสูตรรามาภิบาลในประเด็นเพิ่มขึ้น

2.4 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบกระบวนการตัดสินใจ
ของผู้นำตามหลักสูตรรามาภิบาล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร
ยุภาศ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร.สมเจตน์ ภูศรี ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยสอบวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์โธสง ผู้ทรงคุณวุฒิสอบ
วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น หลักการวิจัย
ในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพชั้นสูง รวมทั้งคณาจารย์หลักสูตร
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

[1] Wijittraporn Chaikhot. (2007). **Evaluating Governance based on Good Governance of Borabue Municipality, Mahasarakham Province.** Independent Study of Master of Public Administration, Mahasarakham University.

[2] Office of the Government Development Board in cooperation with the Foundation for Law Research Institute. (2003). **Strategic Plan for Thai Official Development ; Year 2003-2007.** Bangkok : Office of the Government Development Board in cooperation with the Foundation for Law Research Institute.

[3] Chalard Kharmchaung(1999). Local political development ; Case study of Sub-district Administrative Organization, Jungham District, Rio-et Province”Master of Art Thesis, Mahasarakham University.

[4] Department of the Interior (2004). **The Child and Youth Development Standards.** Bangkok : Agricultural Cooperative Federation of Thailand.

[5] Adul Wiriyawetchakul. (2010). **Quality Indicator Index of Graduate Student in Higher Education.** 2nd ed. Bangkok : Graduate School, Mahidol University.

[6] Phaithoon Sinlarat. (2010). **Teaching Strategies According to the Standard Framework of Higher Education.** Bangkok : Chulalongkorn University.

[7] Janya Siwanon. (2005). **The teaching Document of Social Psychology.** Bangkok : Department of Psychology ; Kasetsart University.

[8] Local Office of MahaSarakhm. (2015). **Annual Report 2015.** MahaSarakhm : MahaSarakhm Provincial Administrative Organization.

[9] Taro Yamane. (1973). **Statistics An Introductory Analysis.** New York : Harper & Row.

[10] Rungsan Singhalert. (2008). **Social Research Methodology.** MahaSarakhm : Rajabhat Maha Sarakhm University.

[11] Cronbach, lee Joseph. (1970). **Essentials of Psychological Testing.** New York : Harper and Row.

[12] Soawalak Kosolkittiampon (2014). “Development of Effective Administrative Competencies of Tambon Administration Executive in MahaSarakhm Province,” **Chopayom Journal**, 25 (2) , 109 - 124.

[13] Siriporn Phongsrirot. (1997). **Organization and Management.** 7th ed. Bangkok : Technical Partnership Ltd.

[14] Noppons Bunyajitradulya. (1997). **Applying the Good Governance in the Sub-district administrative Organization according to People’s Opinion in Chiangmai Province.** Master of Public Administration Thesis, Chiang Mai University.

- [15] Weera Phoorahong. (2007). **Desirable Characteristics of the Mayor on the Voters' Attitude : Case Study of Bangmueang Municipalities, Muang District, SamutPrakarn Province.** Master of Public Administration Thesis, Burapha University.
- [16] Phutcharin Thidkul. (2012). **Public's Opinion to wards Leadership of Community Committees in Mueang Kalasin Municipality, Kalasin Province.** Master of Public Administration Thesis Rajabhat MahaSarakhm University.
- [17] Kittima Preedeedilok. (1994). **Education Philosophy.** 2nd ed. Bangkok : Department of Educational Administration, Faculty of Education, Srinakharinwirot University.
- [18] Daft. (2011). **The Leadership Experience.** 3rd ed. Canada : Thomson Corporation.Inc.
- [19] Yukl. (1994). **Leadership in Organization.** New Jersey : Prentice - Hall.
- [20] Somsak Promdue. (2016). "Policy innovation for Public service of Sub-district Administration Organization In the Middle East region.," **Journal of Social Science**, 9 (2) : 9 - 24.
- [21] Thawatchai Phong-uan. (2011). **Public opinion on Leadership Features of President of Wongluang Sud-District Administrative Organization, Phopisai District, Nongkhai Province.** Master of Public Administration Independent Study, Rajabhat MahaSarakhm University.
- [22] Phutcharin Thidkul. (2012). **Public's Opinion to wards Leadership of Community Committees in Mueang Kalasin Municipality, Kalasin Province.** Master of Public Administration Thesis Rajabhat Maha Sarakhm University.
- [23] Weerawat Punnitamai. (2001). **Knowledge Development.** Bangkok : TheTheeraFortress Literary.
- [24] Somphis Wichayachien. (1999). **Head is not Tail.** Bangkok : Nammee Book.
- [25] Kawee Wongphud. (1999). **Techniques for Building the Leadership.** 10th ed. Bangkok : PlewAksorn.
- [26] Bateman. (1993). "Proactive behavior : Meaning, impact, recommendations," **Business Horizons.** 42(3), 63-70.
- [27] Sukhumarn Prayuknitiwat. (2007). **Desirable leadership in View of Customer Relationship Officer of Capital City of TOT Public Company Limited.** Master of Business Thesis, Thonburi Rajabhat University.